

Шип Д.Я.

Аналіз виявлення зниження гостроти слуху у дітей різних вікових категорій Закарпаття під час профілактичних оглядів

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

eulifeshyp@gmail.com

Шип Д.Я.

**Анализ выявления снижения остроты слуха
у детей разных возрастных категорий Закарпатья
при профилактических осмотрах**
ГБУЗ «Ужгородский национальный университет»,
г. Ужгород, Украина

Shyp D.Y.

**Analysis of detection of hearing acute reduction
of children of different age categories
of Transcarpathia during preventive examinations**
Uzhhorod national university, Uzhhorod, Ukraine

Вступ

Згідно зі світовою статистикою, порушення слуху є найпоширенішою патологією у новонароджених. Одна-дві дитини з тисячі народжуються із серйозними порушеннями слуху або з глухотою, ще у двох-чотирьох дітей спостерігається середній ступінь порушення слуху [1].

Відомо, що стійке порушення слухового аналізатора призводить до суттєвих відхилень в мовному розвитку дитини, негативно впливає на психічний стан особистості, обмежує можливості пізнання оточуючого світу, оволодіння знаннями, вміннями, навичками, перешкоджає повноцінному словесному спілкуванню з оточуючими. Отже, зниження слуху означає не лише нездатність чути звуки. Патологія аудіальної системи може суттєво впливати на анатомічний, фізіологічний і психологічний розвиток, а, відповідно, і на формування особистості дитини [2,3].

В переважній більшості дитина яка погано чує не може оволодіти усним мовленням. У той же час, нормальний рівень володіння мовою – необхідний фактор для досягнення належного рівня інтелектуального, емоційного і соціального розвитку. Це також є підставою для входження дитини в співтовариство чуючих людей та відкриває їй шлях до інклюзії та інтеграції. В результаті дитина отримує якісну освіту і в майбутньому буде мати високі шанси на працевлаштування відповідно до своєї кваліфікації. Це складе основу для високої самооцінки і достатнього рівня самореалізації і, таким чином, допоможе досягти кращої якості життя [4,5].

Мета – дослідити та проаналізувати частоту виявлення зниження гостроти слуху у дітей різних вікових категорій Закарпаття під час профілактичних оглядів.

Матеріали та методи

Матеріалами дослідження слугували результати профілактичних оглядів дітей різних вікових категорій

Закарпатської області в розрізі адміністративних територій за період 2016–2017 рр. В ході дослідження використано статистичний метод.

Результати дослідження та їх обговорення

На початку дослідження було вивчено та проаналізовано дані щодо частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей віком 0-17 років включно в розрізі адміністративних територій області в розрахунку на 1000 оглянутих дітей. Отримані результати наведено в табл. 1.

Аналіз наведених в табл. 1 даних вказує на те, що частота виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей віком 0-17 років включно має тенденцію до зниження (за два роки дослідження на 0,2 на 1000 оглянутих). В 2016 р. найбільша частка виявленої патології була зареєстрована в Мукачівському районі (3,3), а найменша – в м. Ужгород (0,2). Гранічна різниця показника в межах адміністративних територій становила 16,5 разу. В 2017 р. найбільша частка виявленої патології була зареєстрована теж в Мукачівському районі (3,6), а найменша – в м. Ужгород (0,3). Гранічна різниця показника в межах адміністративних територій становила 12,0 разів. При цьому за період дослідження в В.Березнянському районі дітей із зниженим слухом під час профілактичних оглядів виявлено не було. В 2017 р. середній показник частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей віком 0-17 років включно по області становив 1,4 на 1000 оглянутих дітей при відповідному показнику по країні – 1,74.

Далі вивчалися та аналізувалися дані щодо частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей дошкільного віку. Отримані дані наведено в табл. 2.

Таблиця 1. Частота виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей віком 0–17 років включно, 2016-2017 рр. (на 1000 оглянутих)

Адміністративна територія	Оглянуто дітей всього		Зі зниженням гостроти слуху	
	2016	2017	2016	2017
м. Ужгород	22599	22383	0,2	0,3
м. Мукачево	18250	18526	1,4	1,6
Берегівський	16016	15873	1,7	1,3
В.Березнянський	6142	6174	-	-
Виноградівський	30679	30683	1,8	1,5
Воловецький	4935	5156	3,0	2,3
Іршавський	21991	21578	0,5	0,6
Міжгірський	11472	11477	1,2	0,9
Мукачівський	23137	23376	3,3	3,6
Перечинський	8375	8508	1,8	2,0
Рахівський	24417	24482	2,4	2,5
Свалявський	12610	12761	1,6	1,4
Тячівський	35611	41362	1,6	1,0
Ужгородський	17475	17739	1,4	0,6
Хустський	29528	29639	1,4	1,2
ВСЬОГО	283237	289717	1,6	1,4

Таблиця 2. Частота виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей дошкільного віку, 2016-2017 рр. (на 1000 оглянутих)

Адміністративна територія	Оглянуто дітей всього		Зі зниженням гостроти слуху	
	2016	2017	2016	2017
м. Ужгород	8654	8332	0,1	0,7
м. Мукачево	5944	6340	1,2	1,4
Берегівський	5158	5188	0,6	0,8
В.Березнянський	2610	2504	-	-
Виноградівський	13417	13474	1,0	0,9
Воловецький	1783	1737	-	-
Іршавський	8737	8282	0,3	0,4
Міжгірський	4251	4289	1,6	0,9
Мукачівський	8625	8922	0,9	0,8
Перечинський	3295	3339	0,6	0,6
Рахівський	11687	10448	0,6	0,8
Свалявський	6296	5346	0,6	0,6
Тячівський	12955	14820	0,8	0,4
Ужгородський	7088	6736	0,4	0,3
Хустський	10765	10903	0,7	0,5
ВСЬОГО	111265	110660	0,7	0,6

Проведений аналіз наведених в табл. 2 даних вказує на тенденцію до зменшення частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей дошкільного віку (на 0,1 на 1000 оглянутих дітей за період

2016-2017 рр.). В 2016 році найбільша частка виявленої патології була зареєстрована в Міжгірському районі (1,6), а найменша – в м. Ужгород (0,1). Гранічна різниця показника в межах адміністративних територій становила 16,0 разів. В 2017 році найбільша частка виявленої патології була зареєстрована в м.Мукачево (1,4), а найменша – в Ужгородському районі (0,3). Гранічна різниця показника в межах адміністративних територій становила 4,7 разу. При цьому за період дослідження в В.Березнянському та Воловецькому районах дітей даної вікової категорії із зниженим слухом під час профілактичних оглядів виявлено не було. В 2017 році середній показник частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей дошкільного віку по області становив 0,6 на 1000 оглянутих дітей при відповідному показнику по країні – 0,91.

Наступним кроком дослідження було вивчення та проведення аналізу частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей, що почали навчання з 6 років. Отримані дані наведено в табл. 3.

Таблиця 3. Частота виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей, що почали навчання з 6 років, 2016-2017 рр. (на 1000 оглянутих)

Адміністративна територія	Оглянуто дітей всього		Зі зниженням гостроти слуху	
	2016	2017	2016	2017
м. Ужгород	932	966	1,1	-
м. Мукачево	803	752	2,5	1,3
Берегівський	823	836	-	1,2
В.Березнянський	267	291	-	-
Виноградівський	1521	1484	2,0	0,7
Воловецький	287	254	3,5	3,9
Іршавський	1299	1273	-	0,8
Міжгірський	675	651	3,0	-
Мукачівський	1124	1147	4,4	7,8
Перечинський	364	392	2,7	-
Рахівський	1231	1512	3,2	2,6
Свалявський	757	787	1,3	-
Тячівський	2574	2709	3,5	1,8
Ужгородський	1105	1105	-	0,9
Хустський	1736	1740	1,2	1,1
ВСЬОГО	15498	15899	2,0	1,6

Проведений аналіз наведених в табл.3 даних вказує на тенденцію до зменшення частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей, що почали навчання з 6 років (на 0,4 на 1000 оглянутих дітей за період 2016-2017 рр.). В 2016 р. найбільша частка виявленої патології була зареєстрована в Мукачівському районі (4,4), а найменша – в м. Ужгород (1,1). При цьому в 4 районах дана патологія не була виявлена. Гранічна різниця показника в межах адміністративних територій становила 4,0 разів. В 2017 р. найбільша частка виявленої патології була зареєстрована в Мукачівському районі

(7,8), а найменша – в Виноградівському районі (0,7). Гранична різниця показника в межах адміністративних територій становила 11,1 разу. При цьому в 5 адміністративних територіях дана патологія не була виявлена. В 2017 р. середній показник частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей, що почали навчання з 6 років по області становив 1,6 на 1000 оглянутих дітей при відповідному показнику по країні – 2,27.

Далі було вивчено та проаналізовано дані про частоту виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей, що почали навчання з 7 років. Отримані результати наведено в табл. 4.

Таблиця 4. Частота виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей, що почали навчання з 7 років, 2016-2017 рр. (на 1000 оглянутих)

Адміністративна територія	Оглянуто дітей всього		Зі зниженням гостроти слуху	
	2016	2017	2016	2017
м. Ужгород	521	407	1,9	-
м. Мукачево	219	373	-	-
Берегівський	175	167	11,4	6,0
В.Березнянський	45	55	-	-
Виноградівський	222	215	-	-
Воловецький	12	22	83,3	-
Іршавський	133	162	-	-
Міжгірський	206	220	4,9	-
Мукачівський	315	306	9,5	16,3
Перечинський	80	91	-	-
Рахівський	218	48	4,6	-
Свалявський	25	24	-	-
Тячівський	35	28	114,3	107,1
Ужгородський	576	146	1,7	-
Хустський	137	130	-	-
ВСЬОГО	2919	2394	4,8	3,8

Проведений аналіз наведених в табл. 4 даних вказує на тенденцію до зменшення частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах дітей, що почали навчання з 7 років (на 1,0 на 1000 оглянутих дітей за період 2016-2017 рр.). В 2016 році найбільша частка виявленої патології була зареєстрована в Тячівському районі (114,3), а найменша – в м. Ужгород (1,9). При цьому в 7 районах дана патологія не була виявлена. Гранична різниця показника в межах адміністративних територій становила 60,2 разу. В 2017 році найбільша частка виявленої патології була зареєстрована в Тячівському районі (107,1), а найменша – в Берегівському районі (6,0). Гранична різниця показника в межах адміністративних територій становила 17,9 разу. При цьому в 13 адміністративних територіях дана патологія не була виявлена. В 2017 році середній показник частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних

оглядах дітей, що почали навчання з 7 років по області становив 3,8 на 1000 оглянутих дітей при відповідному показнику по країні – 3,32. Вказана різниця показників в розрізі адміністративних територій області потребує поглибленого вивчення причин.

Наступним кроком дослідження було вивчення та проведення аналізу частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах школярів 9-11 класів. Отримані дані наведено в табл. 5.

Таблиця 5. Частота виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах школярів 9-11 класів, 2016-2017 рр. (на 1000 оглянутих)

Адміністративна територія	Оглянуто дітей всього		Зі зниженням гостроти слуху	
	2016	2017	2016	2017
м. Ужгород	1815	1682	-	0,6
м. Мукачево	2827	2795	2,1	2,5
Берегівський	2592	2493	2,3	0,8
В.Березнянський	729	756	-	-
Виноградівський	2821	2808	2,8	2,5
Воловецький	776	516	1,3	19,4
Іршавський	1715	1855	1,2	0,5
Міжгірський	1968	1763	0,5	0,6
Мукачівський	3429	3049	2,0	3,0
Перечинський	847	849	3,5	4,7
Рахівський	3689	3758	1,9	3,2
Свалявський	1803	1773	1,1	1,7
Тячівський	6015	5887	2,2	1,5
Ужгородський	2861	2658	1,4	0,8
Хустський	4001	1939	0,7	3,6
ВСЬОГО	37888	34581	1,7	2,2

Проведений аналіз наведених в табл. 5 даних вказує на тенденцію до зростання частоти виявлення зниження гостроти слуху при профілактичних оглядах школярів 9-11 класів на 0,5 на 1000 оглянутих дітей за період 2016-2017 рр.). В 2016 р. найбільша частка виявленої патології була зареєстрована в Перечинському районі (3,5), а найменша – в Міжгірському районі (0,5). При цьому в 2 районах дана патологія не була виявлена. Гранична різниця показника в межах адміністративних територій становила 7,0 разів. В 2017 році найбільша частка виявленої патології була зареєстрована в Воловецькому районі (19,4), а найменша – в Іршавському районі (0,5). Гранична різниця показника в межах адміністративних територій становила 38,8 разу. При цьому в В.Березнянському районі в 2017 р. дана патологія не була виявлена.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням спроможності системи охорони здоров'я Закарпатської області забезпечити дітей з пониженим слухом необхідною медичною допомогою.

Висновки

В ході дослідження встановлено, що частота виявлення зниження гостроти слуху у дітей різних вікових категорій, крім школярів 9-11 класів, де відмічено зростання показника, Закарпатської області під час профілактичних оглядів має тенденцію до скорочення, але залишається високою. Встановлені значні коливання зазначеного показника в розрізі адміністративних

територій. Так, найвищий показник виявлення вказаної патології зареєстровано серед дітей, що почали навчання з 7 років в Тячівському районі (114,3 в розрахунку на 1000 оглянутих) в той час як в 7 районах області серед дітей даної вікової категорії вказана патологія не була виявлена.

Виявлені під час профілактичних оглядів високі показники частоти зниження гостроти слуху у дітей потребують забезпечення дітей спеціалізованою медичною допомогою та спеціальними умовами навчання.

Література

1. Ленхардт М. Универсальный неонатальный скрининг слуха: обязательный, факультативный или излишний? // Доклад на Конгрессе отоларингологов в Ереване 23 ноября 2010 г. – С. 3, 9-10.
2. Дитина зі світу тиші: на допомогу батьками нечууючої дитини : наук.-метод. посіб. / Укл. Н. А. Зборовська та ін.; за ред. С. В. Кульбиди. – К. : СПКТБ УТОГ, 2011. – 183 с.
3. Мороз Б. С. Корекційні технології у слухопротезуванні дітей / Б. С. Мороз, В. П. Овсяник, К. В. Луцько. – К. : Науково-методичне підприємство, 2008. – 14 с.
4. Янн П. Значение и возможности обучения слуховому восприятию после кохлеарной имплантации // Актуальные вопросы логопатологии. Сб. статей. / Под ред. И.В. Королевой. – СПб., 2004. – С. 119, 121.
5. Рахманов В. М. Медико-социальные аспекты воспитания и обучения детей с нарушениями слуха / В. М. Рахманов. – Х. : Основа, 1990. – 153 с.

References

1. Lenhardt M. Universal'nyj neonatal'nyj skринing slухa: obyazatel'nyj, fakul'tativnyj ili izlishnij? // Doklad na Kongresse otolaringologov v Erevane 23 noyabrya 2010 g. – S. 3, 9-10.
2. Dytna zi svitu tyshi: na dopomohu batkamy nechuiuchoi dytyny : nauk.-metod. posib. / Ukl. N. A. Zborovska ta in.; za red. S. V. Kulbidy. – K. : SPKTB UTOH, 2011. – 183 s.
3. Moroz B. S. Korektsiini tekhnolohii u slukhoprotezuvanni ditei / B. S. Moroz, V. P. Ovsianyuk, K. V. Lutsko. – K. : Naukovo-metodysne pidpriemstvo, 2008. – 14 s.
4. Yann P. Znachenie i vozmozhnosti obucheniya sluhovomu vospriyatiyu posle kohlearnoj implantacii // Aktual'nye voprosy logopatologii. Sb. statej. / Pod red. I.V. Korolevoj. – SPb., 2004. – С.119, 121.
5. Rahmanov V. M. Mediko-social'nye aspekty vospitaniya i obucheniya detej s narusheniyami slухa / V. M. Rahmanov. – H.: Osnova, 1990. – 153 s.

Дата надходження рукопису до редакції: 20.07.2020 р.

Мета – дослідити та проаналізувати частоту виявлення зниження гостроти слуху у дітей різних вікових категорій Закарпаття під час профілактичних оглядів.

Матеріали та методи. Матеріалами дослідження слугували результати профілактичних оглядів дітей різних вікових категорій Закарпатської області в розрізі адміністративних територій за період 2016-2017 рр. В ході дослідження використано статистичний метод.

Результати. В ході дослідження встановлено, що частота виявлення зниження гостроти слуху у дітей різних вікових категорій, крім школярів 9-11 класів, де відмічено зростання показника, Закарпатської області під час профілактичних оглядів має тенденцію до скорочення, але залишається високою. Встановлені значні коливання зазначеного показника в розрізі адміністративних територій. Так, найвищий показник виявлення вказаної патології зареєстровано серед дітей, що почали навчання з 7 років в Тячівському районі (114,3 в розрахунку на 1000 оглянутих) в той час як в 7 районах області серед дітей даної вікової категорії вказана патологія не була виявлена.

Висновки. Виявлені під час профілактичних оглядів високі показники частоти зниження гостроти слуху у дітей потребують їх забезпечення спеціалізованою медичною допомогою та спеціальними умовами навчання.

Ключові слова: Закарпатська область, діти, зниження гостроти слуху, профілактичні огляди, частота.

Цель – исследовать и проанализировать частоту выявления снижения остроты слуха у детей разных возрастных категорий Закарпатье во время профилактических осмотров.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження послужили результати профілактичних оглядів дітей різних вікових категорій Закарпатської області в разрізі адміністративних територій за період 2016-2017 гг. В ході дослідження використано статистичний метод.

Результати. В ході дослідження встановлено, що частота виявлення зниження остроти слуху у дітей різних вікових категорій, крім школярів 9-11 класів, де відзначено зростання показателя Закарпатської області в час профілактичних оглядів має тенденцію до скорочення, але залишається високою. Встановлено значительні коливання вказаного показателя в разрізі адміністративних територій. Так, найвищий показник виявлення даної патології зареєстровано серед дітей, почавших навчання з 7 років в Тячевському районі (114,3 в розрахунок на 1000 оглянутих) в той час як в 7 районах області серед дітей даної вікової категорії вказана патологія не була виявлена.

Висновки. Обнаруженные во время профилактических осмотров высокие показатели частоты снижения остроты слуха у детей нуждаются в их обеспечении специализированной медицинской помощью и специальными условиями обучения.

Ключевые слова: Закарпатская область, дети, снижение остроты слуха, профилактические осмотры, частота.

Purpose: to study and analyze the frequency of detecting a reduction in hearing acuity of children of different age categories in Transcarpathia during preventive examinations.

Materials and methods. The research materials were the results of preventive examinations of children of different ages in the Transcarpathian region in the context of administrative territories for the period 2016-2017. The study used a statistical method.

Results. The study found that the frequency of hearing loss of children of different ages, except for students in grades 9-11, where there was an increase in the rate, Transcarpathian region during preventive examinations tends to decrease, but remains high. Significant fluctuations of the specified indicator in the context of administrative territories are established. Thus, the highest rate of detection of this pathology was registered among children who started school at the age of 7 in Tyachiv district (114.3 per 1,000 examined), while in 7 districts of the region among children of this age this pathology was not detected.

Conclusions. The high rates of hearing loss of children identified during preventive examinations require their provision of specialized medical care and special training conditions.

Key words: Transcarpathian region, children, hearing acuity reduction, preventive examinations, frequency.

Відомості про автора

Шип Денис Ярославович – асистент кафедри громадського здоров'я та гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; м. Ужгород, вул. Університетська 14.
eulifeshyp@gmail.com.